

Beleidskader Wind op Land 2012

Provinciale Staten van Noord-Holland, 17 december 2012

1. Inleiding

De provincie Noord-Holland kiest voor een restrictief beleid voor windenergie op land. In het coalitieakkoord is vastgelegd dat geen uitbreiding plaatsvindt van het aantal windturbines op land. De opschaling van windturbines wordt gekoppeld aan een herstructurering van kleinere windturbines op basis van een evenredig vermogen. De plaatsing van een grotere windturbine mag geen negatieve gevolgen hebben voor de volksgezondheid. De provincie houdt vast aan de afspraken met het Rijk om in 2014 een vermogen met een productiecapaciteit van 430MW duurzame energie te realiseren.

De afspraken met het Rijk, vastgelegd in het Klimaat- en Energieakkoord¹ vormen de basis voor het provinciaal bod in de brief van IPO aan de ministers van Infrastructuur en Milieu (I&M) en Economische Zaken, Landbouw en Innovatie² (EL&I). Dit bod is de provinciale inzet voor de door het Rijk op te leggen realisatienorm op grond van artikel 9e Elektriciteitswet 1998. Het restrictief beleid voor wind op land houdt in dat de provincie Noord-Holland als uitgangspunt een opgave van 430MW hanteert en haar afspraken over de uitvoering van windplan Wieringermeer nakomt. Daarmee komt het totaal opgesteld vermogen in Noord-Holland op 580MW in 2020. De groei in opgesteld vermogen kan volledig worden gerealiseerd binnen de polder Wieringermeer. Uitgangspunt voor windplan Wieringermeer is een integrale en gebiedsgerichte benadering van de ontwikkeling van windparken op basis van herstructurering solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen. In de exploitatie worden mogelijkheden gecreëerd voor bewoners in de directe omgeving van het windpark om financieel te participeren.

Om uitvoering te kunnen geven aan het coalitieakkoord moet het ruimtelijk beleid worden gewijzigd. Parallel aan de vaststelling van dit beleidskader Wind op land wordt aan Provinciale Staten een wijziging van de Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS)³ voorgelegd, evenals een partiële herziening van de Structuurvisie Noord-Holland 2040⁴. Met de vaststelling van dit beleidskader Wind op land 2012 komt het op 14 februari 2011 vastgestelde vigerend beleidskader Wind op land te vervallen, evenals de bijbehorende digitale windkansenkaart 2.0.

De provincie onderkent en waardeert de inspanningen van bewoners, coöperaties en bedrijven die zich hard maken voor een rijke schakering aan initiatieven die bijdragen aan de transitie naar een duurzame energievoorziening. In de afgelopen decennia hebben deze inspanningen onder meer geleid tot een opgesteld vermogen van ruim 300MW windenergie op land. Noord-Holland blijft groot belang hechten aan duurzame energie, en kiest er daarbij voor in te zetten op vormen van duurzame energie waarvoor geldt dat het maatschappelijk draagvlak groeit. In het coalitieakkoord en in de uitwerking van het Koersdocument voor Duurzame energie⁵ wordt ingegaan op de kansen in onder meer de offshore windsector. Daarbij wordt aangegeven op welke wijze de provincie ruimte creëert voor initiatieven en hoe de provincie de ontwikkeling van nieuwe initiatieven wil stimuleren.

¹ Klimaat- Energieakkoord tussen Rijk en Provincies 2009-2011

² Brief IPO van 11 januari 2012 aan de ministers van I&M en EL&I, kenmerk MIL05185/2012

³ Provinciale Ruimtelijke Verordening Structuurvisie (PRVS), vastgesteld door PS op 21 juni 2010

⁴ Structuurvisie Noord-Holland 2040, vastgesteld door PS op 21 juni 2010

⁵ Koersdocument Duurzame energie, vastgesteld door Provinciale Staten op 5 maart 2012

2. Context

Onder invloed van schaalvergroting is in de afgelopen decennia de ruimtelijke impact van windturbines op de omgeving sterk toegenomen. Windenergie heeft een ontwikkeling doorgemaakt van een solitaire windturbine op het boeren erf met een ashoogte van ca. 25m en een vermogen van 25kW tot moderne machines met een ashoogte van 70-120m, een rotordiameter van 40-90m en een vermogen van gemiddeld 2 á 3MW. In 2012 is in de polder Wieringermeer een windturbine met een ashoogte van 135m, een rotordiameter van 126 en een tiphoogte van bijna 200m in bedrijf genomen. De toegenomen ruimtelijke impact over grotere afstand vraagt om een zorgvuldige afweging van het belang om te komen tot een transitie naar een duurzame energievoorziening, met het belang voor kwaliteit van de leefomgeving, landschap en cultuurhistorie, ecologie en aardkundige waarden. Uiteraard moet ook rekening worden gehouden met voorwaarden die worden gesteld vanuit de luchtvaart (aanvliegroutes bij luchthavens), defensie radarsystemen, en ten aanzien van de externe veiligheid (voldoende afstand tot straalpaden, hoofdgasleidingen en waterkeringen).

Een belangrijk element in de afweging van ruimtelijke belangen is het maatschappelijk draagvlak voor windenergie. De voortgaande schaalvergroting en gestage groei van het aantal windturbines in samenhang met de toegenomen ruimtelijke impact heeft ertoe geleid dat het maatschappelijk draagvlak voor windenergie onder bewoners en maatschappelijke organisaties onder druk staat. Een deel van de omwonenden ervaart overlast van geluid of slagschaduw en heeft moeite met de veranderingen in het landschap. Als gevolg van de schaalvergroting is bij een deel van de bewoners het beeld ontstaan dat zij de grip op hun omgeving verliezen en de gevolgen moeten dragen van de ambities van ondernemers en overheden. Diverse maatschappelijke organisaties, die zich inzetten voor landschap of recreatie, staan kritisch ten opzichte van een uitbreiding van windenergie op land of geven aan dat hiervoor geen draagvlak is. Er is een brede maatschappelijke discussie ontstaan over windenergie in het IJsselmeer en Markermeer.

3. Uitgangspunten voor een nieuw windbeleid

De provincie komt in antwoord op deze maatschappelijke ontwikkeling tot een restrictief windbeleid op basis van een krachtige ruimtelijke sturing in een afgebakend gebied. Onder voorwaarde van herstructurering en participatiemogelijkheden voor omwonenden kan binnen strikte ruimtelijke kaders binnen de polder Wieringermeer ruimte worden geboden voor een beperkte groei in opgesteld vermogen. De provincie voldoet hiermee aan de afspraken met het Rijk om uiterlijk in 2020 een opgesteld vermogen van 430MW duurzame energie te realiseren, levert een substantiële bijdrage aan de doelstelling van het Rijk om in 2020 een opgesteld vermogen van 6000MW te realiseren en toont zich een betrouwbare overheid in de afspraken die zij heeft gemaakt met partners die betrokken zijn bij de totstandkoming van windplan Wieringermeer. Bij de samenwerking met de betrokken partijen stelt de provincie de volledige uitvoering van het windplan als voorwaarde. Windplan Wieringermeer valt onder de Rijkscoördinatieregeling.

Buiten het windgebied Wieringermeer respecteert de provincie de bestaande planologische rechten. Solitaire windturbines en lijnopstellingen mogen worden vervangen door windturbines met dezelfde afmetingen en een evenredig vermogen. Zeker op termijn zal het één op één vervangen van windturbines minder rendabel blijken. De verwachting is dat door deze maatregel een deel van de windturbines uit bedrijf zal worden genomen, waardoor beperkt ruimte ontstaat voor opschaling en herstructurering van windturbines in kleine windparken, waarbij een evenredig opgesteld vermogen aan windturbines wordt gesaneerd. De provincie streeft ernaar

prioriteit te geven aan de sanering en daaraan gekoppeld herstructurering van windturbines die overlast veroorzaken, waarmee uitvoering wordt gegeven aan Statenmotie M11-4/14-02-11⁶.

Aangezien een financiële prikkel voor herstructurering op basis van het saneren van een evenredig vermogen in beginsel ontbreekt, moet rekening worden gehouden met de situatie dat bestaande windturbines na het aflopen van de exploitatiesubsidie⁷ (MEP/SDE/SDE+) nog enige tijd doordraaien voor de grijze stroomprijs, verouderen en uiteindelijk om veiligheidsredenen of te hoge onderhoudskosten buiten bedrijf worden gesteld. Om naast de bovenstaande één op één vervanging van windturbines een perspectief te bieden voor de herstructurering van windturbines wordt onder strikte voorwaarden een beperkte groei in het opgesteld vermogen en een toename van de ashoogte en rotordiameter van windturbines toegestaan. Voorwaarde is dat ten minste twee windturbines worden vervangen door één nieuwe windturbine, die deel uitmaakt van een windpark bestaande uit ten minste zes windturbines. De rotorbladen van dit windpark moeten dezelfde draairichting en verschijningsvorm hebben. De ashoogte is maximaal 120m en de rotordiameter is maximaal een derde van de ashoogte met een maximale afwijking van tien procent. De windturbine wordt op minimaal vier maal de ashoogte en minimaal 300m afstand geplaatst van gevoelige bestemmingen. Het nieuwe windpark is niet gelegen in een weidevogelleefgebied, de Ecologische Hoofdstructuur of een ecologische verbindingszone, in een aardkundig monument, een UNESCO-werelderfgoed of een nationaal landschap.

Het saneren van solitaire, door het landschap verspreide, turbines zal de ruimtelijke kwaliteit van het gebied kunnen verbeteren en zal tot 'ruimtewinst' kunnen leiden. Daarnaast zouden in het herstructureringsproces ook turbines die op onhandige plaatsen staan, bijvoorbeeld vanwege de ervaren (geluids)overlast of maatschappelijke weerstand meegenomen kunnen worden. Bij de herstructurering geldt de verhouding 2:1, wat inhoudt dat er voor elke nieuwe windturbine twee bestaande turbines worden gesaneerd. Bij de nieuwe turbines moet rekening worden gehouden met de landschappelijke inpassing (ruimtelijke kwaliteit) en de bestaande regelgeving. De herstructurering zal worden ondersteund door een windbank. Onder een windbank wordt verstaan een constructie om aan planologische rechten voor de bouw en exploitatie van een windturbines een waarde toe te kennen en deze op te zetten in verhandelbare windrechten. Een windbank is een ondersteunend financieel instrument dat wordt ingezet parallel aan ruimtelijke ordeningsinstrumenten.

De kern van de windbank is het idee dat bestaande turbine eigenaren hun 'windrecht' om op een bepaalde locatie een windturbine te exploiteren opgeven en hiermee de realisatie van nieuwe windturbines op een andere locatie mogelijk maken. Aan hun windrecht wordt een financiële waarde toegekend (compensatie) of het recht om deel te nemen in de ontwikkeling van een nieuw windpark of op de opschaling van een bestaand windpark. De windbank faciliteert dit proces: bestaande eigenaren kunnen hun windrecht hier inbrengen zodat windrechten voor de ontwikkeling van nieuwe molens gecreëerd kunnen worden.

De provincie betreft hierbij de uitkomsten van lopend onderzoek naar de effecten, vormgeving en randvoorwaarden van een windbank in de provincie Fryslân⁸.

De provincie wil de transitie naar een duurzame energievoorziening in Noord-Holland in belangrijke mate realiseren door in te zetten op innovaties op het gebied van zonne-energie, duurzaam bouwen, biomassa en

⁶ Motie M11-4/14-02-11: PS verzoeken GS: – zich in te zetten dat het uitvoeringsprogramma wind op land leidt tot een afname van de bestaande (ernstige) overlast; – zich in te zetten dat de (ernstige) overlast veroorzakende windmolens met voorrang worden verwijderd of aangepast.

⁷ De regeling Milieukwaliteit Elektriciteitsproductie (MEP) was in werking van 2003–2006. In 2008 is deze regeling opgevolgd door de Stimuleringsregeling Duurzame Energieproductie (SDE) en in 2011 door de SDE+. In alle gevallen gaat het om een ministeriële regeling onder verantwoordelijkheid van de Minister van EL&I.

⁸ In opdracht van de provincie Fryslân, het Platform Duurzaam Fryslân (PDF) en Agentschap NL (ANL) wordt onderzoek uitgevoerd naar de ontwikkeling van een windbank. Op hoofdlijnen is het concept te vergelijken met een ruilverkaveling, waarbij ruimtelijke en economische belangen worden gekoppeld.

offshore windenergie. In het Koersdocument Duurzame energie zijn de kaders van dit beleid vastgelegd. In lijn met deze strategie biedt de provincie binnen de kaders van windplan Wieringermeer ruimte voor een testlocatie voor windturbines met als doel het bevorderen van kennisontwikkeling en innovatie.

4. Windenergie op land als provinciaal ruimtelijk belang

In de Leidraad Landschap en Cultuurhistorie, behorende bij de Structuurvisie Noord-Holland 2040, worden openheid en ruimtevorming benoemd als kernkwaliteiten van het landschap, die bij ruimtelijke ontwikkelingen als uitgangspunt moeten worden beschouwd. Windturbines hebben door hun afmetingen en zichtbaarheid over grote afstand een bovenlokale impact op de ruimte in het landelijk gebied. Overigens gaat het hierbij niet alleen om verstedelijking in het landelijk gebied als gevolg van het bouwen van windturbines, maar ook om de impact die de bouw van windturbines binnen bestaand bebouwd gebied kan hebben op de beleving van de openheid van het landschap buiten de stad. Tegelijkertijd bieden juist de grootschalige open gebieden in Noord-Holland Noord kansrijke locaties voor de realisatie van windparken.

In dit spanningsveld kiest de provincie ervoor de ontwikkeling van windenergie te concentreren en de polder Wieringermeer aan te wijzen als windgebied. Op windplan Wieringermeer is de Rijkscoördinatieregeling van toepassing; de Minister van EZ is in samenspraak met de Minister van I&M het bevoegd gezag. Door betrokken te blijven bij de totstandkoming van windplan Wieringermeer behoudt provincie grip op de ruimtelijke vormgeving van het plan. In het grootschalige open landschap van de Zuiderzeepolder Wieringermeer, is het mogelijk op basis van een visualiserend ontwerp en herstructurering te komen tot een opstelling die voldoet aan randvoorwaarden van ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik. In paragraaf 5 worden de kaders van windplan Wieringermeer geschetst.

Om de provinciale belangen ruimtelijke kwaliteit en duurzaam ruimtegebruik te borgen, stuurt de provincie binnen én buiten bestaand bebouwd gebied (BBG) op de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie op land. Ook nearshore ontwikkelingen in de grote wateren IJsselmeer, Markermeer en IJmeer worden hiertoe gerekend. De provincie geeft sturing aan de ruimtelijke ontwikkeling van windenergie door de beperkte ontwikkeling van windenergie te bundelen in windparken en te koppelen aan de herstructurering van solitaire windturbines en verouderde lijnopstellingen.

5. Windplan Wieringermeer

Windplan Wieringermeer heeft betrekking op de ontwikkeling van windparken in de polder Wieringermeer, gemeente Hollands Kroon. Het windplan geeft invulling aan de volgende opgaven:

- herstructurering, vervanging en opschaling van bestaande turbines;
- verantwoorde opschaling van bestaande lijnopstellingen;
- uitbreiding van het ECN-windturbinetestpark.

In november 2011 heeft de voormalige gemeente Wieringermeer de kaders van het windplan vastgelegd in de Structuurvisie Windplan Wieringermeer. De provincie ondersteunt de uitvoering van de structuurvisie en voert het TWIN-H project Windplan Wieringermeer uit conform het PS besluit van 14 februari 2011.

In overeenstemming met de op 18 januari 2010 gesloten intentieovereenkomst tussen Rijk, gemeente Wieringermeer en de provincie, en de op 14 juni 2012 ondertekende Green Deal tussen Rijk, provincie, gemeente Hollands Kroon en de initiatiefnemers Nuon Wind Development B.V, Windcollectief Wieringermeer en Energie Onderzoek Centrum Nederland (ECN), blijft de provincie als volwaardig partner participeren in het planproces, de stuurgroep en werkgroep. Windplan Wieringermeer zet in op de realisatie van 200-400MW en

valt onder de Rijkscoördinatieregeling. Door te blijven participeren in het planproces, behoudt de provincie de regie op de regionale ruimtelijke ontwikkeling.

De opgave in de Wieringermeer wordt nadrukkelijk vanuit een 'duurzaam ontwikkelingsperspectief' benaderd: positief, open en realistisch. De plaatsing van windturbines wordt beschouwd als een ontwikkelingsproces waarin steeds een balans gevonden wordt tussen de belangen van mens, milieu en economie. Een belangrijke voorwaarde bij de uitwerking en realisatie van het windplan is dat de beschikbare ruimte in de zonering op een optimale en efficiënte wijze wordt ingevuld voor de drie opgaven. De uiteindelijke invulling zal bepaald worden in overleg met de private partijen, waarbij voor de gemeente een prioriteitsstelling van toepassing is.

In bestemmingsplannen (inpassingsplannen) zullen de diverse systemen concreter worden ingevuld. Voor de borging van de ruimtelijke kwaliteit gedurende de verdere planvorming is het van belang na te gaan hoe gevoelig de ruimtelijke kwaliteit van het model 'Opgerekte Boogspant + uitbreiding Kleitocht' is voor grotere of kleinere afwijkingen (bijlage met verbeelding PM) Hiertoe gelden twee belangrijke leidraden:

1. als aanpassingen aan de posities van molens nodig zijn, mogen deze niet leiden tot een substantiële plaatselijke afwijking van het grote systeem. Het gehele systeem moet dan aangepast worden zodat turbineposities gunstiger worden, maar de ruimtelijke kwaliteit van het geheel gewaarborgd blijft;
2. aanpassingen moeten altijd getest worden vanuit ooghoogteperspectief.

In een **beeldkwaliteitsplan** zullen per systeem de relevante aspecten voor ruimtelijke kwaliteit worden vastgelegd. Het zal een 'dynamisch beeldkwaliteitsplan' worden, dat kaders biedt voor toetsing vanuit de beweging door het landschap (een continu veranderend perspectief vanuit de ervaring op ooghoogte). Als ruimtelijk vertrekpunt wordt hierin onder meer meegenomen dat de lengte van het rotorblad gekoppeld is aan de ashoogte van de betreffende windturbine. Hierbij geldt het (stedenbouwkundig) principe van de gulden snede als uitgangspunt. Voor windturbines vertaalt dit principe zich met de voorwaarde dat de lengte van het rotorblad circa ½ van de ashoogte mag bedragen. Voor de zone die specifiek aangewezen is als testlocatie voor prototypen windturbines is deze voorwaarde niet van toepassing.

Toelichting op de zonering

Voor elk van de lijnopstellingen is een breedte gekozen van 400 meter. Deze breedte is gebaseerd op windturbines met een masthoogte van 120 meter en een rotordiameter van 126 meter⁹. Met de gekozen breedte is een balans gevonden tussen rechtszekerheid, flexibiliteit in de uitwerking en de reikwijdte van het m.e.r. en de passende beoordeling. Aan de noordelijke kant van zowel de Westcontour en de Verlengde Waterkaaptocht is de zone plaatselijk smaller in verband met de ligging van stiltegebieden. Binnen stiltegebieden is plaatsing van windturbines niet wenselijk. Bij de situering van de zone van de Westcontour is bovendien rekening gehouden met een zekere afstand tot de Omringdijk. Tenslotte is in de bochten van de Westcontour extra ruimte opgenomen om meer flexibiliteit te bieden in de plaatsingsmogelijkheden, onder meer in verband met gasleidingen en andere belemmeringen. Binnen de aangegeven zones kunnen de windturbinesystemen worden opgericht. Hierbij gelden de volgende randvoorwaarden:

- een ashoogte van de windturbines van minimaal 100 en maximaal 120 meter;
- alle windturbines binnen één zone moeten dezelfde kant op draaien;
- binnen één zone moeten dezelfde windturbines met een zelfde verschijningsvorm staan;
- op wegen en waterlopen mogen geen windturbines worden geplaatst.

Voor de zone die specifiek aangewezen is als testlocatie voor prototypen windturbines gelden hierop de volgende drie uitzonderingen:

⁹ De omvang van een windturbine wordt gedefinieerd in de mast- of ashoogte (M) en de rotordiameter (r). De tiphoogte (T) is de hoogste stand van het uiteinde van een rotorblad als dit bovenin staat. Een windturbine met een masthoogte van 120m en een rotordiameter van 126m heeft een tiphoogte $T = M(120) + r(126/2) = 183m$.

- in deze zone mogen turbines opgericht worden met een maximale rotordiameter van 175 meter;
- In de zone mogen meetmasten opgericht worden met een maximale hoogte van 150 meter;
- In deze zone hoeven niet alle windturbines dezelfde verschijningsvorm te hebben.

Daarnaast geldt voor bovengenoemde testlocatie dat binnen een zone dan wel binnen een straal van 500 meter van een prototype windturbine een meetmast mag worden opgericht met een hoogte van ten hoogste 150 meter.

Green Deal

Met de ondertekening van de Green Deal windplan Wieringermeer op 14 juni 2012 hebben de bij het windplan betrokken partijen zich gecommitteerd aan de opgave en de werkwijze. Het doel van de Green Deal is:

- het borgen van regionale belangen in het windplan;
- het voorkomen van overlast door windturbines;
- ruimtelijke kwaliteit;
- het borgen van mogelijkheden voor financiële participatie van bewoners;
- een gebiedsgerichte en integrale aanpak in een open planproces.

6. Consequenties voor windprojecten buiten de polder Wieringermeer

- Het TWIN-H project Regionale strategie Windenergie in de Kop van Noord-Holland wordt niet voortgezet. De provincie herroept het PS besluit van 14 februari 2011 en neemt het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor Windpark Jan van Kempen in Zijpe niet verder in behandeling met als motivering dat met de realisatie van Windplan Wieringermeer aan de provinciale doelstelling kan worden voldaan.
- Het TWIN-H project Windplan West-Friesland wordt niet voortgezet. De provincie herroept het PS besluiten van 27 september 2010 en 14 februari 2011 en neemt het verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan voor respectievelijk Windpark Wijdenes in Drechterland en Windpark Westfriesland in Wervershoof niet verder in behandeling met als motivering dat met de realisatie van Windplan Wieringermeer aan de provinciale doelstelling kan worden voldaan.
- Project nearshore windpark Wieringermeerdijk in het IJsselmeer wordt niet voortgezet. De locatie wordt geschrapt uit de Structuurvisie Noord-Holland 2040.
- TWIN-H project Overige projecten Wind op land¹⁰ wordt beëindigd.
- Besluitvorming over voortzetting van het project Windpark PWN Andijk wordt – vanwege de planfase waarin het project zich bevindt en gelet op het feit dat GS als bevoegd gezag voor de Natuurbeschermingswet op 21 december 2010 een vergunning hebben verleend – in beginsel overgelaten aan de gemeente Medemblik.
- Buiten de polder Wieringermeer is uitbreiding van het aantal windturbines en het nominaal vermogen niet toegestaan. Gedeputeerde Staten kunnen nadere regels stellen die betrekking hebben op de ruimtelijk relevante aspecten van windturbine, zoals de ruimtelijke kwaliteit, het opgesteld vermogen, herstructurering, de masthoogte en de rotordiameter van windturbines en de leefomgeving rondom windturbines.
- De doorwerking van de Provinciale Ruimtelijke Verordening bij de Structuurvisie wordt uitgebreid naar het bestaand bebouwd gebied.

¹⁰ TWIN-H project Overige projecten Wind op Land – vastgesteld door PS op 14 februari 2011 – is gericht op het opstellen van integrale windplannen in inpassingsgebieden.

Kaders Rijksbeleid

Structuurvisie Infrastructuur en Milieu

In de Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (SVIR)¹¹ kondigt de Minister van I&M aan dat zij werkt aan de voorbereiding van een Structuurvisie Wind op Land (SVWOL) als ruimtelijk kader voor een doorgroei tot 6000MW opgesteld vermogen windenergie op land in 2020. De structuurvisie biedt een kader voor uitvoering van de Elektriciteitswet 1998. Op grond van deze wet is de Minister van EZ bevoegd gezag voor windparken vanaf 100MW. De minister past in reactie op een verzoek van een initiatiefnemer de Rijkscoördinatieregeling (RCR) toe en stelt in samenspraak met de Minister van I&M een inpassingsplan vast. Windplan Wieringermeer valt onder deze regeling. Daarnaast kunnen er in Noord-Holland initiatieven voor windparken > 100MW ontstaan in de Kop van Noord-Holland, in het IJsselmeer (nearshore) en in het Noordzeekanaalgebied. De Minister van EZ kan besluiten de uitvoering van het ruimtelijk beleid – in casu het vaststellen van een bestemmingsplan en vergunningverlening – over te laten aan de gemeente of provincie.

Om uitvoering te geven aan de doelstelling van het Rijk is een bestuursakkoord tussen het Rijk en de provincies in voorbereiding. Uitgangspunt voor het akkoord is dat het Rijk bij het opstellen van de Structuurvisie Wind op land en het toepassen van de RCR uitgaat van de ruimtelijke reserveringen in provinciale plannen. De provincies hebben een bod gedaan dat optelt tot ca. 5000MW en hiervoor ruimtelijke reserveringen vastgelegd of in voorbereiding. Provincie Noord-Holland heeft hierin een aandeel van 430MW¹². Met de vaststelling van de partiële herziening van de Structuurvisie NH 2040 wordt de ruimtelijke reservering uit het provinciaal bod van februari 2011¹³, waarbinnen dit aandeel moet worden gerealiseerd, beperkt tot de polder Wieringermeer. In het bestuursakkoord wordt vastgelegd dat de provincies voor 31 december 2012 komen met een voorstel voor de verdeling van de ontbrekende 1000MW. Dit voorstel vormt de basis voor prestatieafspraken per provincie, die zullen worden geborgd in de SVWOL. De provincie Noord-Holland realiseert zich dat de discussie over de prestatieafspraken tussen Rijk en provincies speelt en zal zich hierop beraden. De structuurvisie van het Rijk zal naar verwachting op 30 juni 2013 worden vastgesteld. Tot dat moment worden RCR aanvragen voor windprojecten die zijn gelegen buiten door de provincies aangewezen gebieden opgeschort. Voorwaarde is dat de provincies voldoen aan de taakstelling van 6000MW wind op land.

Crisis- en Herstelwet

Op 31 maart 2010 is de Crisis- en Herstelwet (CHW) in werking getreden. Op grond van deze wet zijn Provinciale Staten bevoegd gezag voor windparken met een nominaal vermogen van 5 tot 100MW. Producenten (initiatiefnemers) kunnen bij PS een verzoek indienen tot het toepassen van de Provinciale coördinatieregeling en het vaststellen van een provinciaal inpassingsplan. PS geven tenminste uitvoering aan dit verzoek als de gemeenteraad recent het verzoek heeft afgewezen.

Provinciale Staten kunnen besluiten een verzoek tot het vaststellen van een inpassingsplan niet in behandeling te nemen indien:

1. de provinciale doelstelling in voldoende mate is gerealiseerd;
2. aantoonbaar geen versnelling optreedt.

Omdat bij een afwijzing door de gemeente in de praktijk wordt voldaan aan de voorwaarde van versnelling, is met het oog op de uitvoering van het coalitieakkoord vooral het eerste punt van belang. In de CHW wordt gesproken over een realisatienorm om te kunnen beoordelen of de provincie in voldoende mate haar doelstelling wind op land heeft gerealiseerd.

¹¹ Structuurvisie Infrastructuur en Milieu (SVIR), vastgesteld op 13 maart 2012 –

<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/ruimte-en-mobiliteit/documenten-en-publicaties/rapporten/2011/06/14/ontwerpstructuurvisie-infrastructuur-en-ruimte.html>

¹² Brief IPO van 11 januari 2012 aan de ministers van I&M en EL&I, kenmerk MIL05185/2012

¹³ Brief IPO van 28 februari 2011 aan de ministers van I&M en EL&I, kenmerk MIL04459a/2012

- De provincie houdt vast aan de afspraak met het Rijk – op basis van het Klimaat- Energieakkoord¹⁴ – om uiterlijk in 2014 een nominaal vermogen te realiseren van 430MW duurzame energie. Deze opgave kan volledig gerealiseerd worden in de polder Wieringermeer.
- De provincie hanteert de doelstelling van 430MW en de volledige uitvoering van Windplan Wieringermeer als haar inzet bij de totstandkoming van de Rijksstructuurvisie Wind op Land. De Structuurvisie NH 2040 en de Structuurvisie Windplan Wieringermeer vormen de basis voor de ruimtelijke uitwerking in de SV-WoL.

Rol provincie Noord-Holland

De provincie Noord-Holland is in het winddossier vanuit verschillende rollen actief. De eerste rol komt voort uit de traditionele (wettelijk verankerde) ruimtelijke taak die provincies hebben. Vanuit de doelstelling van behoud en versterking van ruimtelijke kwaliteit velt de provincie een oordeel over het al dan niet toelaatbaar zijn van windturbines op een specifieke locatie. Deze rol van de provincie loopt via de gemeentelijke bestemmingsplannen: op basis van de structuurvisie is in de PRVS vastgelegd aan welke regels bestemmingsplannen moeten voldoen ten aanzien van het oprichten van windturbines.

De rol van de provincie bij Windplan Wieringermeer is een stimulerende rol. De provincie zal zich inzetten om de herstructureringsopgave in het gebied vorm te geven. Hiertoe is al een belangrijke stap gezet door het ondertekenen van de Green Deal.

Een geheel nieuwe rol van de provincie komt voort uit de Crisis- en Herstelwet (CHW). In het kader van deze wet kunnen initiatiefnemers voor een windproject tussen de 5 en 100MW die bij een gemeente nul op rekest krijgen, bij Provinciale Staten een verzoek tot het opstellen van een inpassingsplan indienen. Provinciale Staten dienen in beginsel dit verzoek in behandeling te nemen en te toetsen aan het provinciaal ruimtelijk beleid, tenzij zij kunnen aantonen dat: (1) de provinciale doelstellingen al elders worden gerealiseerd; of (2) er door het maken van een inpassingsplan geen wezenlijke versnelling te verwachten is.

¹⁴ Klimaat- Energieakkoord tussen Rijk en Provincies 2009–2011